

Ministři zemědělství v Praze: EU musí posílit potravinové zabezpečení, zlepšit udržitelnost zemědělství a podpořit využití moderních technik

16.9.2022 - Vojtěch Bílý | Ministerstvo zemědělství ČR

Ruská invaze na Ukrajinu, doznívající následky pandemie i postupující změna klimatu mají velký dopad na globální potravinové zabezpečení i ceny potravin ve světě.

Ministři zemědělství diskutovali hlavně o tom, jak zajistit dostatečnou produkci potravin, distribuovat je do nejohroženějších zemí, a zároveň dbát na udržitelnost. Jedním z hlavních řešení je využití inovací, výsledků výzkumu a moderních technologií, včetně precizního zemědělství, které umožní další snižování spotřeby pesticidů a hnojiv při zachování nezbytné produktivity.

„Přestože potravin je v Evropské unii dostatek, pandemie a ruská invaze na Ukrajinu prohloubila potravinovou krizi ve světě. V Unii máme zásadní úkol, a to udržitelně zvýšit zemědělskou produkci, snížit plýtvání potravinami a zajistit, aby lidé po celém světě měli přístup ke kvalitním potravinám. Možná nastal čas na přehodnocení některých tradičních přístupů v produkci potravin ve prospěch nových moderních technik,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Věda a inovace

Právě věda, inovace a moderní metody šlechtění v zemědělství byly jedněmi z hlavních témat jednání. Součástí byly odborné příspěvky profesora Miroslava Trnky z Mendelovy univerzity v Brně a doktora Romana Hobzy z Akademie věd České republiky. Oba uvedli, že nové trendy můžou v EU pomoci při snižování používání pesticidů a hnojiv, při hospodaření s vodou nebo ve šlechtění nových odrůd odolnějších na extrémní výkyvy počasí a nové škůdce a choroby rostlin. Ministři se shodli, že EU musí na vývoj moderních trendů co nejrychleji reagovat a nebránit inovacím. Důležitá proto je změna zastaralého legislativního rámce, kterým Evropská unie reguluje využití moderních metod šlechtění rostlin. Tento rámec nejen omezuje evropské zemědělce, ale vede i k odlivu špičkových odborníků do zemí mimo Evropskou unii, takže škody jsou mimořádné.

„I když válka na Ukrajině nepříznivě ovlivňuje produkci potravin, komoditní trhy, ceny energií, a tím pádem nás všechny, nesmíme jako Evropská unie rezignovat na péči o krajinu. Nutně potřebujeme plodiny odolné proti suchu, mrazům, chorobám a škůdcům, které vyžadují méně pesticidů a umělých hnojiv. Proto jsem rád, že pan komisař jasně deklaroval připravenost Evropské komise předložit v krátké době návrhy předpisů týkajících se šlechtění rostlin, které dosavadní problémy pomohou vyřešit,“ uvedl ministr Nekula.

Situace na Ukrajině, vývoz komodit

V souvislosti s potravinovým zabezpečením a distribucí potravin shrnul ministr zemědělství Ukrajiny Mykola Solskyi aktuální výzvy, s nimiž se Ukrajina v této oblasti potýká. Rovněž zdůraznil význam tzv. solidarity lanes, které zprostředkovala EU, a požádal o jejich další rozšíření. Kvůli obsazení

některých ukrajinských přístavů ruskými vojáky se musí obilí z Ukrajiny dostat i jinými cestami.

„Podle Organizace pro výživu a zemědělství Spojených národů pochází téměř 40 % celkového dovozu pšenice do Afriky z Ruska a Ukrajiny. Světový potravinový program, který živí přibližně 125 milionů lidí, nakupuje 50 % svého obilí z Ukrajiny. Solidární koridory mají opravdu smysl a možnosti jejich rozšíření a posílení budeme řešit jako samostatné téma 26. září na Radě v Bruselu,“ řekl ministr Nekula.

Opatření EU, kontext

Pro zajištění potravinového zabezpečení v souvislosti s válkou na Ukrajině vyhotovila EU v rekordně krátkém čase akční plán, tzv. solidarity lanes, jehož cílem je usnadnit vývoz ukrajinských komodit po souši a po vnitrozemských vodních cestách. Dále v této situaci pomáhá zrušení cla na dovoz ukrajinských výrobků do EU, aby mohlo zboží snadněji putovat např. do zemí Afriky. Kromě mimořádných podpor do nejohroženějších sektorů má evropským zemědělcům pomoci také využití co největšího množství zemědělských ploch pro produkci potravin a výjimka z rotace plodin pro příští rok. EU také finančně podporuje země, které jsou v této době nejvíce ohroženy.

V roce 2021 bylo hladem postiženo až 828 milionů lidí. Světová populace stále roste, proto je zapotřebí mnohem více úsilí k udržitelnému zvýšení zemědělské produkce a snížení plýtvání potravinami. V roce 2020 se na světě vyprodukovaly asi 4 miliardy tun potravin, ale přibližně 1,3 miliardy tun se vyhodilo.

Dnešním jednáním ministři zemědělství završili třídní program v České republice. V rámci exkurzí navštívili kromě Prahy také několik farem, aby se seznámili se zemědělskou výrobou v Česku. Neformální zasedání ministrů organizuje každé předsednictví ve své zemi a jde o diskuzi na vybrané téma, která slouží jako podklad pro další rozhodování.

https://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2022_ministri-zemedelstvi-v-praze-eu-musi.html